

PROGRAMUL BUNELOR PRACTICI

ale Autorităților Publice Locale din Moldova

**Împreună pentru
performanțe în
guvernarea locală 2010**

Informații despre program și cele mai bune practici

Cuprins

Conținutul Programului Bunelor Practici ale APL	4
Domeniile pentru aplicare în 2010	6
Criteriile de selectare a Bunelor Practici	9
Modalitatea de participare la concurs.....	11
Ceremonia Națională de Premiere	12
Instruirea APL și diseminarea Bunelor Practici	13
Autoritățile locale cu Statutul cele mai Bune Practici	14
Dosarul Bunelor Practici: 2005-2008	18

Pentru a participa la concurs, vă rugăm să completați Formularul de participare care poate fi descărcat pe **www.local.md**

Ce este Programul Bunelor Practici?

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova a fost inițiat în 2005 de către Consiliul Europei în cooperare cu asociațiile de primari, Guvernul Republicii Moldova, Proiectul USAID „Reforma Autorităților Publice Locale” și alți factori de decizie. PBP are scopul de a identifica, aprecia la justa valoare și disemina bunele practici printre autoritățile publice locale din Republica Moldova.

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Locale din Moldova promovează bunele practici – inițiative sau proiecte de succes într-un domeniu de referință al activității administrației publice locale care a avut un impact semnificativ asupra comunității.

*Autorităților publice locale câștigătoare le va fi conferit **Statutul Celei mai Bune Practici** în domeniu pentru o perioadă de un an. Devenind Autorități cu Cea mai Bună Practică, acestea vor primi susținerea necesară pentru a-și împărtăși bunele practici cu alte autorități publice locale din Republica Moldova.*

*Împărtășirea bunelor practici se va realiza prin astfel de activități ca: **evenimente naționale** pentru fiecare domeniu, în cadrul cărora autoritățile învingătoare își vor prezenta practicile autorităților locale interesate; vor urma **activități individuale de diseminare** organizate de către fiecare Autoritate cu Cea mai Bună Practică. Aceste activități vor include „**Ziua Ușilor Deschise**”, **vizite de studiu**, etc. Autoritățile locale cu statut de Cea mai Bună Practică vor fi invitate să participe **la programe de instruire** în domeniul la care se referă buna lor practică pentru a ști cum să transmită cât mai eficient experiența sa altor autorități locale.*

*Autoritățile cu statut de Cea mai Bună Practică vor avea posibilitatea să editeze **materiale informative** pe marginea acestor practici, inclusiv broșuri și publicații plasate pe Internet.*

Care sunt obiectivele Programului Bunelor Practici în Moldova?

- *Ridicarea standardelor în domeniul administrației publice locale, prin intermediul identificării și recunoașterii practicilor novatoare și deosebite în prestarea serviciilor de către autoritățile publice locale;*
- *Aprecierea și menționarea autorităților locale cu cele mai bune performanțe în domeniile-cheie ale activității administrației publice locale, ajutându-le să funcționeze în calitate de centre de excelență, de la care ar putea învăța alte autorități;*
- *Dezvoltarea unor servicii publice mai bune, a unor standarde mai înalte de prestare a serviciilor și a unei gestionări mai perfecte a administrației publice locale;*
- *Promovarea practicilor inovatoare în diferite domenii ce țin de responsabilitățile autorităților locale;*
- *Susținerea învățării între colegi și a colaborării mai strânse între autoritățile publice locale;*
- *Efectuarea schimbului de idei cu instituțiile administrației centrale, pentru a le determina să încurajeze bunele practici de management în domeniul administrației publice locale;*
- *Contribuirea la crearea unei societăți civile puternice, prin intermediul promovării unei administrații publice locale democratice și eficiente.*

Susținerea Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale

Programul este finanțat de către Consiliul Europei. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) "Viitorul" asigură suportul administrativ și implementarea logistică a Programului.

În afară de aceste instituții, PBP este implementat cu ajutorul unui Grup Coordonator, format din reprezentanți ai Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Re-

gionale din Moldova, Congresul Autorităților Locale din Moldova, autorităților publice locale, ONG-urilor ce au drept obiectiv dezvoltarea comunitară sau instruirea autorităților publice, ai donatorilor etc.

Grupul Coordonator are rolul de a monitoriza și evalua implementarea PBP, de a superviza evaluarea și selectarea celor mai bune practici ale autorităților publice locale.

Domeniile în care se vor înscrie bunele practici în 2010

Formularele de participare la concursul pentru Statutul Celei mai Bune Practici – 2010 pot fi depuse la unul din următoarele 3 domenii:

1. **BUNA GUVERNARE**
2. **MANAGEMENTUL STRATEGIC AL COMUNITĂȚILOR LOCALE**
3. **DEZVOLTAREA ECONOMICĂ LOCALĂ**

I. **BUNA GUVERNARE**

Buna guvernare este modul de guvernare prin care sunt respectate reglementările care să asigure calitatea guvernării locale. În afară de reglementările prevăzute de lege, vor fi considerate acele practici care merg dincolo de aplicarea legislației și arată dorința reală a autorităților de a “guverna bine”.

Bunele practici prezentate de către APL la acest domeniu capitol se vor referi, printre altele, la

1. Transparență și comunicarea cu cetățenii
2. Parteneriate
3. Participare cetățenească
4. Etica Publică
5. Combaterea corupției la nivel local

Exemple de indicatori pe care autoritățile publice locale ar putea să-i folosească pentru descrierea bunei lor practici:

- *Mecanisme de dezvoltare și facilitare a participării cetățenești;*
- *Instrumente de informare a cetățenilor despre drepturile lor și în ce mod se pot implica;*
- *Campanii de informare a cetățenilor asupra unor probleme de interes comun;*
- *Cercetarea opiniei cetățenilor despre problemele locale de interes comun;*
- *Parteneriate cu business-ul local și organizațiile societății civile etc.*
- *Cooperarea mai bună cu și între societatea civilă (ONG, biserica, sindicate etc.);*
- *Implicarea mai largă a populației în procesul decizional;*
- *Procesul mai avansat de consultare a cetățenilor, etc.*
- *Grad sporit de respectare a eticii publice;*
- *Transparența sporită a activității administrației publice locale.*

MODERNIZAREA MANAGEMENTULUI PUBLIC LOCAL

Administrarea, din perspectiva autorităților publice locale, înseamnă mai mult decât management. Persoanele cu atribuții în acest domeniu participă la procesul decizional înainte chiar de la proiectarea unui proces administrativ, iar munca lor continuă și după ce acest proces s-a încheiat. Ele identifică acele nevoi ale localității care sunt necesare și prioritare, participă la perfecționarea activității consiliilor locale, la elaborarea strategiilor, la crearea serviciilor publice, gestionarea patrimoniului public, la evaluarea costului demersului administrativ și asigurarea fondurilor, la analiza gradului de co-participare a cetățenilor ce își satisfac cerințele prin actul administrativ și încearcă să contribuie la îmbunătățirea procesului și a performanțelor.

Bunele practici prezentate de către APL la acest domeniu capitol se vor referi, printre altele, la

1. Dezvoltarea politicilor publice și strategiilor locale (planificare strategică locală)
2. Implementarea planurilor strategice locale
3. Dezvoltarea serviciilor publice performante
4. Managementul achizițiilor publice
5. Cooperare intercomunală

Exemple de indicatori pe care auto-

ritățile publice locale ar putea să-i folosească pentru descrierea bunei lor practici:

- *Plan de Dezvoltare Socio-Economică elaborat și actualizat;*
- *Funcționari publici și aleși locali instruiți și informați;*
- *Standarde înalte de activitate a APL;*
- *Calitatea procesului decizional;*
- *Sistemul managementului de performanță;*
- *Servicii publice noi;*
- *Utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale moderne;*
- *Regulamente, proceduri interne noi sau îmbunătățite.*

Scopul dezvoltării economice locale este să edifice capacitățile unei localități de a crea un sistem de cooperare între sectoarele public, privat și cel al societății civile privind creșterea bunăstării socio-economice a comunității, cu rezultate de lungă durată și cu impact pozitiv asupra vieții cetățenilor.

Bunele practici prezentate de către APL la acest domeniu capitol se vor referi, printre altele, la

1. Crearea mediului investițional favorabil și atragerea investițiilor în comunitate
2. Susținerea antreprenoriatului rural și crearea locurilor noi de muncă
3. Optimizarea cheltuielilor și atragerea resurselor extrabugetare
4. Marketingul localității (promovarea, imaginea)
5. Parteneriatul public-privat

Exemple de indicatori pe care autoritățile publice locale ar putea să-i folosească pentru descrierea bunei lor practice din acest domeniu:

- *Servicii publice mai bune;*
- *Abordări inovatoare ale problemelor de infrastructură;*
- *Impact asupra îmbunătățirii vieții cetățenilor defavorizați;*
- *Activități de promovare imaginii localității;*
- *Inițiative de dezvoltare regională;*
- *Cooperare intercomunală de succes;*
- *Dezvoltarea afacerilor locale și atragerea investițiilor;*
- *Impact pozitiv asupra a mediului ambiant;*
- *Diminuarea ratei șomajului în localitate, etc..*

Condiții de participare:

- *La concurs pot participa toate primăriile din țară;*
- *Activitatea/activitățile descrise în formularul de aplicare trebuie să fie finalizate la momentul scrierii aplicației și implementate între 2008-2010;*
- *Nu există un număr limită de aplicații pe care le poate depune o primărie.*

Criterii de selectare a bunelor practici

Pentru a fi eligibilă pentru Statutul Celei mai Bune Practici - 2010, practica Dvs. trebuie să corespundă următoarelor CRITERII:

- *Inovație (o abordare nouă a problemei soluționate)*
- *Continuitate (practica se bazează pe realizările anterioare ale APL, în cooperare cu ONG, business etc.)*
- *Impact (are rezultate practice care pot fi identificate și demonstrate, cu impact puternic asupra comunității sau grupurilor țintă)*
- *Durabilitate (practica poate fi în continuare implementată reieșind din resursele disponibile la nivel local)*
- *Replicabilitate (practica poate fi implementată în alte comunități)*
- *Relevanță (practica a soluționat o problemă importantă pentru comunitate)*
- *Eficiență (au fost obținute rezultate bune raportate la costuri acceptabile)*
- *Resurse (au fost mobilizate resurse interne (umane, financiare, materiale sau altele), au fost atrase investiții private și donatori străini)*
- *Participare (au fost implicați cetățenii, au fost create parteneriate locale)*
- *Inițiativă (a fost inițiată de APL sau alți actori comunitari)*

În afară de îndeplinirea criteriilor, autoritatea publică locală trebuie să demonstreze excelență în unul din cele trei domenii ale PBP, prin corespunderea unei practici cu criteriile și să confirme dorința de a transmite experiența de realizare a unei practici altor autorități publice locale.

Cum vor fi selectate cele mai bune practici?

Ținând cont de criteriile expuse în acest prospect, Grupul Consultativ va evalua formularele de participare și va pregăti o listă succintă cu 12 autorități locale solicitante a Statutului Celei mai Bune Practici pentru evaluare ulterioară. Pe parcursul lunii decembrie 2010, reprezentanții Grupului Consultativ al Programului vor vizita aceste autorități locale pentru a vedea modalitatea de funcționare a bunei practici și pentru a analiza documentele relevante existente.

După ce vor fi vizitate, aceste autorități publice locale vor fi invitate să prezinte bunele lor practici membrilor Panelului Consultativ și ai Grupului Coordonator al Programului în cadrul unei ședințe organizate la sfârșitul lunii **decembrie 2010**. În urma acestor prezentări și a vizitelor anterioare, membrii Panelului Consultativ și Grupului Coordonator vor decide asupra selectării a 6 autorități publice locale cărora le va fi acordat Statutul „Autoritatea cu Cea mai Bună Practică” în domeniul în care s-a înscris practica câștigătoare. Pentru fiecare dintre cele trei domenii

din cadrul programului vor fi selectate cel puțin două autorități locale care vor fi premiate. Celorlalte autorități locale de pe lista succintă, le va fi acordat un Certificat de recunoaștere a practicii lor.

Toate autoritățile publice locale care vor trimite formulare de participare, vor fi anunțate prin scrisori despre faptul dacă au fost sau nu selectate pe lista succintă până la sfârșitul lunii **ianuarie 2010** și vor fi invitate să participe la Ceremonia Națională de Premiere.

PANELUL CONSULTATIV

Panelul Consultativ este un grup de experți independenți în cele trei domenii care au fost selectate drept domenii principale pentru PBP-2010. Membrii Panelului Consultativ au fost recomandați și selectați de către Grupul Coordonator. Rolul Panelului Consultativ este de a evalua și recomanda autoritățile publice locale cu cele mai bune practici Grupului Coordonator prin:

- ▶ Pregătirea unei liste succinte de autorități publice locale cărora le poate fi acordat statutul celei mai bune practici în baza documentelor prezentate;
- ▶ Realizarea vizitelor de verificare și ascultarea prezentărilor acestor autorități locale împreună cu Grupul Coordonator în cadrul unei ședințe comune;
- ▶ Participarea la dezvoltarea conceptului programelor de instruire a Autorităților cu Cea mai Bună Practică.

Cum puteți participa la concurs?

Toate autoritățile publice locale din Republica Moldova sunt invitate să depună formularul de participare la concursul pentru **Statutul Celei mai Bune Practici** în unul din domeniile expuse mai sus, în care consideră că au performanțe și care se potrivesc criteriilor programului descrise în acest Prospect.

Pentru a participa la concursul din cadrul Programului Bunelor Practici autoritățile locale trebuie să completeze Formularul de Participare atașat la acest prospect și să-l expedieze prin poștă sau e-mail pe adresa IDIS "Viitorul" nu mai târziu de **19 noiembrie 2010**.

Formularul de Participare trebuie să fie expediat numai de persoanele care sunt autorizate să reprezinte autoritatea publică locală respectivă.

Numărul de practici sau domenii cu care poate participa la concurs o autoritate publică locală nu este limitat, dar pentru fiecare practică trebuie completate și expediate formulare de participare separate.

Vă rugăm să țineți cont de faptul că practica trebuie să fie implementată înainte de luna septembrie 2010 dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2008 - pentru a-i putea fi acordat Statutul Celei mai Bune Practici în cadrul acestui Program.

Practicile care au fost deja transmise spre examinare la Concursul "Practici de succes" PRAPL în 2004 sau 2005 sau la Programul Bunelor Practici în perioada 2006-2008 nu vor fi luate în considerație.

De ce trebuie să participați la acest concurs?

Beneficiile autorităților publice locale care vor hotărî să participe la concursul PBP:

- oportunitate de a analiza și sistematiza activitatea desfășurată și pentru învățare organizațională;
- recunoașterea realizărilor locale la nivel național;
- posibilitatea de a obține reacții și recomandări referitor la cele realizări;
- premiarea succeselor prin recunoaștere și oferirea de statut oficial;
- schimb de experiență cu alte autorități publice locale din Republica Moldova și de peste hotarele ei.

Considerăm că în rezultatul programului vor fi identificate multe exemple de bune

practici care merită să fie cunoscute la nivel național și internațional. Prin urmare, premiarea autorităților publice locale cu cele mai bune practici are drept scop, în primul rând, să recunoască și să susțină munca lor și să contribuie la împărtășirea informației despre bunele lor practici cu celelalte autorități locale, organizații interesate și cetățeni.

Toate autoritățile publice locale care vor participa și vor îndeplini cerințele generale de participare, vor primi **certificat de participare**, iar exemplele lor de practici vor fi descrise în publicațiile bunelor practici din guvernarea locală.

Ceremonia Națională de Premiere:

Autoritățile publice locale cu Statutul Celei mai Bune Practici vor fi premiate în cadrul unei Ceremonii Naționale, la care vor participa reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova, ai Consiliului European, ai Grupului Coordonator, președinții de raioane, angajați ai primăriilor care au fost direct responsabili de practică, reprezentanți ai asociațiilor de primari și ai altor parteneri ai programului, ai mijloacelor de informare în masă etc.

Ceremonia Națională de Premiere va avea loc în **Aprilie 2011** și va fi o oportunitate pentru toate autoritățile publice locale să comunice publicului larg realizările lor și să atragă atenția mijloacelor de informare în masă .

Instruirea APL și diseminarea bunelor practici:

Autoritățile locale cu Statutul Celei mai Bune Practici vor fi invitate să semneze un acord de colaborare cu Programul Bunelor Practici pentru a confirma angajamentul de participare în activitățile de diseminare a bunelor practici. Specificul acestor activități va depinde și de interesul din partea altor autorități publice locale de a primi informații și instruire în domeniile la care se referă bunele practici, dar și de dorința și capacitățile autorităților publice locale cu Statutul Celei mai Bune Practici.

Un **eveniment inițial de lansare** a bunelor practici recunoscute în cadrul fiecărui din cele trei domenii va fi organizat pentru a genera interesul celorlalte autorități publice locale. Autoritățile publice locale premiate cu Statutul Celei mai Bune Practici vor avea, așadar, ocazia să prezinte și să promoveze activitățile ulterioare de diseminare a propriei bune practici. Acest eveniment va permite, de asemenea, schimbul de bune practici și idei între autoritățile locale premiate cu Statutul Celei mai Bune Practici.

Fiecare dintre autoritățile publice locale premiate cu Statutul Celei mai Bune Practici va fi invitată să organizeze mai multe **evenimente de diseminare** a bunei lor practici. Aceste evenimente vor fi concepute drept activități de instruire atât pentru vizitatori, cât și pentru autoritățile-gazde și vor facilita schimbul de idei și informații. Autoritățile locale – vizitatoare vor beneficia de noi idei și soluții la problemele cu care se confruntă pe care le vor putea aplica în practică în comunitățile din care fac parte. Autoritățile-gazde vor primi reacții de răspuns referitor la

bunelor lor practici. Aceste evenimente vor include astfel de activități cum ar fi: **„ziua ușilor deschise”, conferințe, seminare, ateliere de lucru; publicații** și plasarea pe Internet; materiale informative pentru diseminare etc.

Pentru a beneficia de susținere și cunoștințe în diseminarea bunelor practici, autoritățile locale premiate cu Statutul Celei mai Bune Practici vor fi invitate să participe la **un program de instruire** care îi va ajuta să:

- *explice în ce mod își exercită dumnealor competențele în domeniile în care au dezvoltat Cea mai Bună Practică;*
- *explice în ce mod au atins nivelul celei mai bune practici;*
- *aționeze în calitate de instructori, să pregătească materialele instructive și să planifice activitățile de instruire, zilele deschise, vizitele de studiu, etc.*
- *discute în mod deschis toate întrebările, ce pot apărea pe parcursul instruirii în domeniul selectat.*

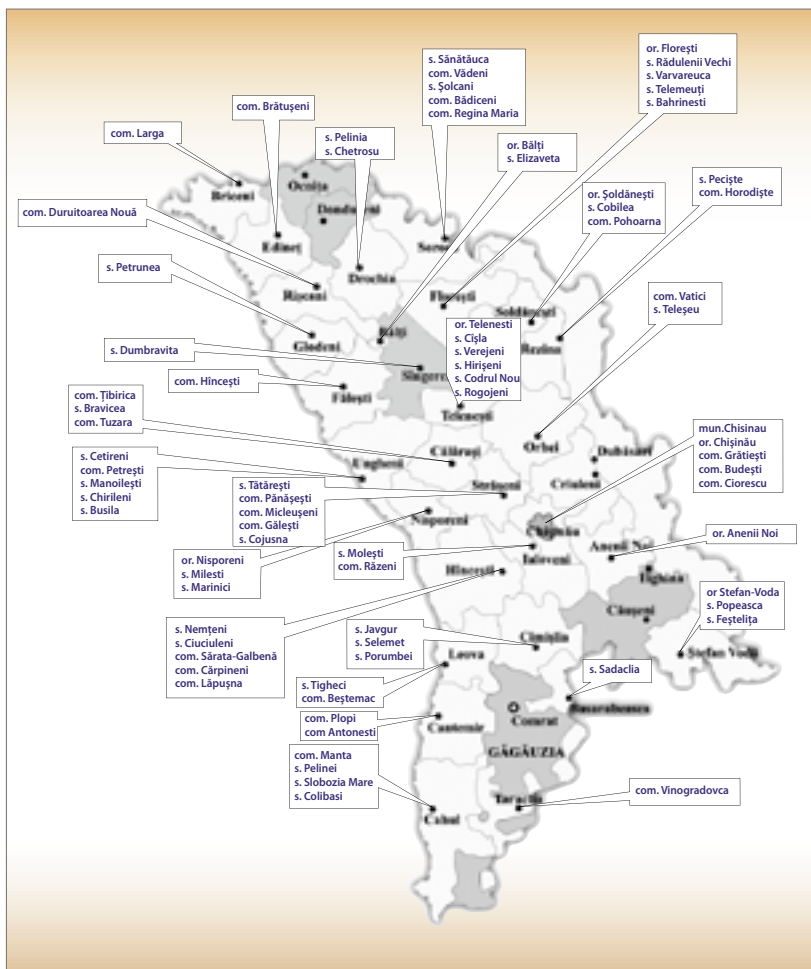
Zile de instruire separate ar putea fi organizate pentru grupurile de autorități selectate la fiecare din cele trei domenii.

Autoritățile locale cu Statutul cele mai Bune Practici

În anii 2005-2008 au fost depuse peste 200 de practici din partea APL din Republica Moldova în următoarele DOMENII:

1. Dezvoltarea socio-economică locală durabilă
2. Participarea cetățenească
3. Gestionarea finanțelor publice locale
4. Modernizarea managementului public local
5. Democratizarea vieții publice
6. Transparență și etică publică

PROGRAMUL BUNELOR PRACTICI ale Autorităților Publice Locale din Moldova – 2010

Ziua Ușilor Deschise

Toate comunitățile premiate cu Statutul celei mai Bune Practici în cadrul Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova au organizat Ziua Ușilor Deschise cu scopul transmiterii experienței de realizare a bunei practici tuturor autorităților publice locale interesate.

La aceste evenimente au participat autoritățile publice locale și centrale, ONG-uri, cetățeni, jurnaliști. Evenimentele au fost un prilej de instruire atât pentru vizitatori, cât și pentru autoritățile-gazde și au facilitat schimbul de idei și informații. Autoritățile locale – vizitatoare au beneficiat de noi idei și soluții la problemele cu care se confruntă pe care le vor putea aplica în practică în comunitățile lor.

Până în prezent, 23 primării au primit **Statutul celei mai bune practici**, în formatul diplomelor de stat de gradul I, împreună cu un computer și un set de cărți din domeniul guvernării locale.

Autoritățile locale cu Statutul celei mai Bune Practici în 2005-2006:

► Com. Răzeni, *r-nul Ialoveni*

► S. Selemet, *r-nul Cimișlia*

► Or. Nisporeni

► Com. Zorile, *r-nul Orhei*

► s. Verejeni, *r-nul Telenești*

► com. Chișcăreni, *r-nul Sîngerei*

Mențiuni Speciale

- or. Ialoveni
- s. Zberoaia, *r-nul Nisporeni*
- s. Niculăieuca, *r-nul Orhei*
- s. Cetireni, *r-nul Ungheni*
- or. Ciadîr-Lunga
- s. Congaz, *UTA Gagauz-Yeri*
- or. Bălți
- com. Budești, *mun. Chișinău*

► s. Feștelița, *r-nul Ștefan Vodă*

Autoritățile locale cu Statutul cele mai Bune Practici în 2007

► Com. Găleşti, r-nul Strășeni

► S. Crihana Veche, r-nul Cahul

► S. Chetrosu, r-nul Drochia

► S. Selemet, r-nul Cimișlia

Mențiuni Speciale

- s. Iujnoe, r-nul Cahul
- com. Larga, r-nul Briceni
- s. Ciocîlteni, r-nul Orhei

► S. Pohoarna, r-nul Șoldănești

► S. Antonești, r-nul Ștefan-Vodă

Autoritățile locale cu Statutul cele mai Bune Practici în 2008:

► com. Budești, r-nul Chișinău

► s. Tătărești, r-nul Strășeni

► Or. Anenii Noi

► com. Bădiceni, r-nul Soroca

► com. Sărata Galbenă, r-nul Hîncești

► com. Tigheci, r-nul Leova

► s. Manta, r-nul Cahul

Mențiuni Speciale

- Com.Plopi, r-nul Cantemir
- com. Petrești, r-nul Ungheni
- S.Cișla, r-nul Telenești
- com. Ciorescu, mun.Chișinău

Dosarul Bunelor Practici 2005-2006

TEMA: *CENTRUL DE REABILITARE ȘI INTEGRARE SOCIALĂ "SPERANȚA":*

Primăria com. Zorile, r-nul Orhei

Centrul poate servi drept exemplu cum pot fi dezvoltate servicii de asistență socială pentru grupurile vulnerabile, la nivel de comunitate: integrarea bătrânilor singuratici, a invalizilor și a tinerilor în situații de risc.

Centrul acordă zilnic servicii de alimentare, asistență socială și medicală, servicii comunitare gratuite, informare și documentare, consiliere și educare non-formală.

CONTACTE:

Victor RUSNAC

Tel.: 0 235 69536, Fax: 0 235 69688
comuna Zorile, raionul Orhei.

TEMA: *„APA - SINONIMUL SĂNĂTĂȚII”*

Primăria Satul Verejeni, r-nul Telenești

“În perioada desfășurării Campaniei de conștientizare a fost: testată calitatea apei din fântâni; elaborat ghidul de menținere și exploatare a fântânilor; organizat concursul pentru cea mai amenajată fântână și sondă; salubritată o porțiune a râului Ciuluc.

Practica comunei Verejeni este un exemplu de canalizare a eforturilor APL și ONG în vederea educării ecologice a populației și de schimbare a atitudinii lor față de propria sănătate.

CONTACTE:

Olga GHERMAN

Tel.: 0 258 67 336, Fax 258 67 416
s. Verejeni, raionul Telenești

Dosarul Bunelor Practici 2005-2006

TEMA: „UN CENTRU COMUNITAR DE PRESTARE A SERVICIILOR ZOOVETERINARE - O SURSĂ SIGURĂ DE INFORMARE ȘI CONSULTARE A DEȚINĂTORILOR DE ANIMALE”

Primăria s. Selemet, *Cimișlia*

Practica prezintă un model reușit de prestare a serviciilor de consultanță și informare pentru respectarea de către deținătorii de animale a normelor și tehnologiilor moderne de creștere și hrănire a animalelor și păsărilor, serviciilor de tratare, de acordare a primului ajutor medico-veterinar, a serviciului de însămânțare artificială a animalelor.

CONTACTE:

Primar: **Tatiana BADAN**

Tel./Fax: 0 241 39236

Satul Selemet, raionul Cimișlia

TEMA: „DISCIPLINA FISCALĂ – PREMIZĂ PENTRU ACTIVITATEA EFICIENTĂ A APL”

Primăria s. Feștelița, r-nul Ștefan Vodă

În rezultatul practicii au fost reduse restanțele la plățile agenților economici în bugetul local, a fost implicată populația în procesul de colectare a impozitelor și taxelor locale, la utilizarea acestor mijloace în rezolvarea problemelor locale.

Practica menționată este foarte utilă și ușor aplicabilă pentru APL din alte localități cu restanțe mari la plățile în bugetul local.

CONTACTE:

Nicolae TUDOREANU

s. Feștelița, Raionul Ștefan Vodă

Tel.: 0 242 44136, 0 242 44132

Dosarul Bunelor Practici 2005-2006

TEMA: **„ASIGURAREA CONSENSULUI SOCIAL ÎN REALIZAREA IDEII PRIVIND ÎNĂLȚAREA MONUMENTULUI ÎNCHINAT VOIEVODULUI ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT”**

Primăria or. Nisporeni

Practica prezentată de către orașul Nisporeni ține de mobilizarea populației din oraș la înălțarea monumentului lui Ștefan cel Mare.

În acest scop a fost elaborată o strategie de comunicare de lungă durată, radioul Vocea Basarabiei fiind unul din implementatorii ei activi. Astfel practica respectivă denotă încă o dată faptul că informarea permanentă, consultarea populației și transparența activității autorităților publice locale sunt factori hotărâtori în mobilizarea cetățenilor în soluționarea problemelor locale.

CONTACTE:

Victor RUSU

Tel.: 0 264 23149, Fax 0 264 23104

or. Nisporeni

TEMA: **„DEZVOLTAREA COMUNITARĂ - PRODUSUL UNEI CONLUCRĂRI FRUCTUOASE DINTRE ACTORII COMUNITARI”**

Primăria com. Chișcăreni, Sîngerei

Practica comunității Chișcăreni este un model de dezvoltare a parteneriatelor comunitare pentru soluționarea problemelor incluse în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității.

Practica denotă faptul că unirea eforturilor APL, agenților economici, instituțiilor publice, asociațiilor obștești, religioase și a altor actori multiplică eforturile în soluționarea unor probleme comune.

CONTACTE:

Silvia ȚURCANU

com. Chișcăreni, raionul Sîngerei

Tel.: 0 262 41249, 0 262 55459

Dosarul Bunelor Practici 2005-2006

TEMA: „**APROVIZIONAREA CU APĂ POTABILĂ A SATULUI – MODEL DE CONLUCRARE EFICIENTĂ A ACTORILOR COMUNITARI ȘI INTERNAȚIONALI**”

Primăria com. Răzeni, r-nul Ialoveni

Autoritățile publice locale au reușit să organizeze conectarea, contorizarea și aprovizionarea neîntreruptă cu apă a peste 90% din gospodării și organizații din teritoriu.

Pentru asigurarea durabilității și menținerea apeductului în stare bună primăria Răzeni a înființat o întreprindere comunală creând totodată 5 locuri noi de muncă.

CONTACTE:

Ion LUCHIAN

Tel.: 0 277 64236/38, Fax 0 277 64236

com. Răzeni, raionul Ialoveni

Dosarul Bunelor Practici 2007

TEMA: „**MOBILIZAREA COMUNITĂȚII PENTRU RENOVAREA GRĂDINIȚEI DE COPII**”

Primăria Pohoarna, r-nul Șoldănești

Practica dată a fost inițiată și lansată de către primăria comunei Pohoarna în parteneriat cu Asociația Părinților și Educatorilor de la grădinița „Spicușor”, și cu susținerea activă a altor actori și a populației din sat.

În rezultatul acestei inițiative la grădiniță au fost schimbate 25 ferestre și 7 uși de intrare și efectuate lucrări de reparații interne.

Cu forțele proprii ale locuitorilor satului a fost amenajată grădinița. S-au creat condiții mai bune pentru 70 de copii și 21 lucrători ai grădiniței „Spicușor”.

CONTACTE:

Primar: **Victor OUȘ**

Telefon: 0 272 47236

s. Pohoarna, raionul Șoldănești

Dosarul Bunelor Practici 2007

TEMA: „ILUMINAREA STRĂZII CENTRALE A SATULUI”

Primăria s. Selemet, Cimișlia

Esența practicii constă în implicarea actorilor locali pentru inițierea și gestionarea unui serviciu public nou – iluminatul stradal în satul Selemet.

Practica a fost realizată din resursele locale – bugetul local și munca de voluntariat - contribuția locuitorilor la extinderea rețelei electrice pentru iluminatul stradal.

Această practică este actuală și posibilă de realizat cu surse minimale și impact asupra dezvoltării social-economice a localităților rurale, susținerii agenților economici, menținerii ordinii publice, activităților pentru tineretul de la sate.

CONTACTE:

Primar: **Tatiana BADAN**

Tel./Fax: 0-241-39-2-36

Satul Selemet, raionul Cimișlia

TEMA: ÎMPREUNĂ PENTRU O VIAȚĂ MAI BUNĂ

Primăria Chetrosu, r-nul Drochia

agenții economici, și populația.

În rezultatul practicii au fost îmbunătățite condițiile de studii pentru copii și profesori la școală, protecția sănătății lor. A fost consolidată și mai mult încrederea oamenilor în forțele proprii și înțelegerea faptului că dezvoltarea comunității poate fi obținută numai prin inițiativă, mobilizarea și participarea tuturor actorilor din comunitate: primărie, consiliul local, organizațiile obștești,

CONTACTE:

Primar: **Ion PRODAN**

Tel: 0-252-54-2-36

Satul Chetrosu, raionul Drochia

Dosarul Bunelor Practici 2007

TEMA: „PARTENERIATUL APL-ONG”

Primăria Găleşti, r-nul Strășeni

Grație parteneriatului dintre autoritățile locale, ONG-le și comunitatea s-a reparat și amenajat o fântină la intrarea în comună. Abordarea nouă a problemei soluționate a trezit spiritul participativ la cetățeni, a implicat tineretul din sat la soluționarea problemelor locale. De asemenea, a fost

impulsionată activitatea de amenajare a fântânilor, a locurilor publice.

CONTACTE:

Primar: **Ion RODIDEAL**
Tel. 0 237 53236
com. Găleşti, raionul Strășeni

TEMA: „ALTERNATIVE ÎN ASIGURAREA INSTITUȚIILOR PUBLICE CU AGENT TERMIC”

Primăria s. Antonești, r-nul Ștefan Vodă

Sub aspectul managementului în administrația publică locală esența practicii bune constă în crearea și gestionarea serviciului de asigurare cu agent termic a instituțiilor de menire socială din localitate, prin aplicarea surselor de energie regenerabilă - utilizarea biomasei.

Inovația la nivel local constă în:

- ▶ *implementarea ciclului închis de producere a energiei termice cu toate etapele acestuia;*
- ▶ *producerea căldurii calitative pentru obiecte de menire socială la costuri reduse.*

CONTACTE:

Primar: **Anatolie SÎRBU**
Tel. 0 242 48236
s. Antonești, raionul Ștefan Vodă

Dosarul Bunelor Practici 2007

TEMA: „TEHNICI DE SUPRAVIEȚUIRE: ÎNVĂȚĂM SĂ FIM ACTIVI ÎN COMUNITATE”

Primăria Crihana Veche, r-nul Cahul

Buna practică descrie modalități de promovare a comportamentelor active și responsabile ale populației rurale. Mai mulți actori comunitari au format parteneriate și au desfășurat activități comune în beneficiul comunității, cu impact puternic asupra grupurilor dezavantajate. Promovarea voluntariatului și realizarea de activități orientate spre soluționarea nevoilor specifice ale comunității sunt elemente inovatoare al aceste practici.

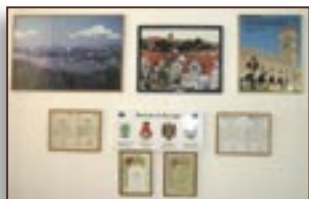
CONTACTE:

Primar: **Rodica CUCERANU**

Tel.: 0 299 72215, 0 299 72278, sat. Crihana Veche, r. Cahul

TEMA: **PARTENERIATE EUROPENE**

Primăria com. Budești, mun. Chișinău

De mai mulți ani, comuna Budești este înfrățită cu localități din alte țări din Europa. Acest parteneriat, susținut de populația satului, asigură o continuitate în dezvoltarea localității și promovarea ei în țară și peste hotarele ei. Astfel, au fost fructificate oportunitățile de schimb de experiență și de dezvoltare a capacităților profesionale a funcționarilor primăriei,

managerilor serviciilor publice locale, tinerilor din sat.

„Consider că această șansă a tinerilor de a colabora cu semenii lor din străinătate va avea o continuitate și niște perspective bune pentru tineri, dar și pentru întreaga comunitate.” (Elena Rusu, profesoară de limba engleză)

CONTACTE:

Primar: **Nina COSTIUC**

Tel./Fax: 0 22 41 80 04, com. Budești, mun. Chișinău

Dosarul Bunelor Practici 2008

TEMA: **AGENDA LOCALĂ ÎN VIZOR**

Primăria s. Bădiceni, r-nul Soroca

Pentru a permite cetățenilor să se implice efectiv în soluționarea problemelor cu care se confruntă, administrația locală din Bădiceni, raionul Soroca, a salutat crearea unui „sfat al cetățenilor”, organ alternativ de conducere a localității. Sfatul satului a devenit o verigă de legătură între APL și cetățeni. O altă modalitate de asigurare a transparenței locale

este radioul prin utilizarea difuzoarelor, unde, într-un format interactiv, sunt puse în discuție subiecte de pe agenda comunității.

„Noi am pornit de la prevederile Legii privind administrația publică locală, care stipulează dreptul cetățenilor și a organizațiilor acestora de a participa la orice etapă a procesului decizional, de a prezenta autorităților publice locale recomandări privind diverse proiecte de decizie, care sunt supuse dezbaterilor.”

CONTACTE:

Primar: **Profir VALUȚĂ**

Tel./Fax: 0 230 41236

Satul Bădiceni, raionul Soroca

TEMA: **BRANDUL UNUI MOD SĂNĂTOS DE VIAȚĂ**

Primăria s. Sărata Galbenă, r-nul Hîncești

Construcția unui stadion cu acoperire artificială a terenului de joc a permis menținerea tradițiilor sportive în localitate și a consolidat cu adevărat potențialul instituțiilor publice și a societății civile. Această experiență inedită contribuie la promovarea imaginii localității. Aspectele inovatoare se referă în primul rând la promovarea modului sănătos de viață în rândul tinerilor prin prestarea unui serviciu comunitar calitativ.

„Ideea construcției stadionului ne-a venit când lucram la planul strategic de dezvoltare a comunei pentru o perioadă de 9 ani. Atunci părea a fi un vis irealizabil, dar, după doi ani, visul a ajuns a fi realizat.”

CONTACTE:

Primar: **Ștefan VLAS**

Tel./Fax: 0 269 50236

Satul Sărata Galbenă, raionul Hîncești

Dosarul Bunelor Practici 2008

TEMA: **MOBILIZARE PENTRU SALUBRIZARE**

Primăria s. Tigheci, r-nul Leova

Prin crearea unei echipe de salubritate în comuna Tigheci, raionul Leova, a fost soluționată problema gunoștilor neautorizate, o preocupare comună pentru toate localitățile rurale. Astfel, prin instituirea acestui serviciu, a fost asigurat caracterul sistematic al procesului de salubritate în localitate. Mai mult, au fost create trei locuri de muncă, atrăgând în acest scop și resurse de la Oficiul Raional al Forței de Muncă. În sat se simte impactul.

CONTACTE:

Primar: **Ion PARA**

Tel./Fax: 0 263 45236

Satul Tigheci, raionul Leova

TEMA: **VOCEA COMUNITĂȚII ÎN EMISIE RADIO**

Primăria or. Anenii Noi

Pentru a acoperi necesitățile de informare a celor peste 8 mii de locuitori din orașul Anenii Noi, a fost creat un radio local care, non-stop, abordează aspecte de interes comunitar, constituind un forum de dezbateri. Astfel, ședințele consiliului raional și orașenesc sunt difuzate în direct; sunt transmise informații despre toate evenimentele care se produc în raion, reporterii aduc informații operative din toate localitățile raionului.”

CONTACTE:

Primar: **Mihail CHEIBAȘ**

Tel: 0 265 22665, Fax: 0 265 22108

Or. Anenii Noi

Pentru a participa la evenimentele de lansare și a afla mai multe despre programul Zilei Ușilor Deschise și despre practicile implementate vă rugăm să contactați primăriile respective sau Programul Bunelor Practici.

**DACĂ DORIȚI SĂ PARTICIPAȚI LA PROGRAMUL BUNELOR
PRACTICI DIN REPUBLICA MOLDOVA VĂ RUGĂM SĂ EXPEDIAȚI
FORMULARUL DE PARTICIPARE PE ADRESA:**

ADRESA POȘTALĂ:

Str. Iacob Hâncu 10/1
Chișinău, MD-2005
IDIS „Viitorul”

Pentru **Olesea CRUC**,
Coordonator Național PBP

Varianta electronică a
Formularului de Participare
poate fi descărcată de pe
www.local.md și transmisă prin e-mail la:

olesea.cruc@local.md

Pentru mai multe detalii vă rugăm să sunați la tel.: **22-71-30**